Szekeres-Varsa Vera Édesanyja Lány Korában

1906-ban készült a kép Törökbecsén anyám baráti társaságáról. Jobb szélen teniszütővel az anyám, mögötte a bajuszos, keménygalléros úr az édesapja, és előtérben anyám öccse, Laci.

Anyám a gyerekkorára úgy emlékezett, mint felhőtlen, boldog, mennyországszerű időszakra. A szüleit anyusnak és apusnak hívta. A törökbecsei házban már volt fürdőszoba, csak nem volt benne folyóvíz. Úgy kellett a kútról vizet hozni, volt egy udvaros rendszeresítve, ő hordta tele a tartályt. Az elfolyás emésztővel volt megoldva. Aki fürdött, annak ugyanolyan volt, mintha vízvezeték lenne, csak aki hordta, annak nem. Ugyanígy volt a vécé is, hogy fel lehetett tölteni. Jeget is csináltak az udvaron veremben, amit úgy hívtak, hogy katárka. Volt egy gazdasági rész, ott valami góré is volt, és volt a rózsakert. Haszonállatokat nem tartottak.

A házban öt szoba volt, mert valami irodája is volt itt nagyapámnak. Volt szalon, ahol zongora volt, a külön nemű gyerekeknek külön szobájuk volt. Volt bennlakó fräulein. A nagyapám fontosnak tartotta, hogy a gyerekek a hochdeutschot tanulják meg. Ezért úgy döntöttek, hogy a bentlakó fräuleinnek hochdeutschot kell beszélnie. A Trudi von Trutschler nevű fräulein tehát úgy jött a házba, hogy nagyapám elutazott Berlinbe, és megnézte, hogy kit visz haza. Sokáig ott volt náluk, amikor anyám tizenhat éves korában hazament az intézetből, akkor már nem. Így mind a ketten anyanyelvi szinten beszélték a németet. Gyerekkorban rengeteget játszottak, a két testvér jóban volt. Laci bácsinak voltak fiúbarátai. Az egyikből, Görgényi-Göttche Oszkárból az ötvenes, hatvanas években Budapesten jó nevű gyermekorvos lett, a lányom mellé őt kértem föl gyerekorvosnak. Úgy tűnik nekem, hogy Törökbecsén semmi elkülönülés nem volt a polgárságon belül. Göttchéék keresztény sváb család volt, aztán volt a baráti társaságban egy család, ahol volt egy Iván nevű jogász fiatalember, akinek a névjegyére, gyerekkoromban láttam, az volt ráírva, hogy "Dr. nem

tudom, kicsoda, de genere Töhötöm".

Nagy társasági életet éltek. Legalább egy héten kétszer volt vendégség a nagymamámnál, más napokon ők mentek máshova. Tehát majdnem minden nap volt valami, ahova az urak talán nem mentek mindig, de a hölgyek és a gyerekek igen. Törökbecsén volt teniszpálya, szoktak teniszezni.

Anyám elemibe az állami népiskolába járt hat évig. Az iskola szemben volt, és az udvaros feladata volt, hogy télen a havat elsöpörje, hogy Iluska át tudjon menni. Ha sár volt, akkor pedig pallót fektetett keresztbe. Addigra Iluska már jól tudott németül, és elkezdett az anyukájától franciául tanulni. Sok játéka volt, a kutyának babaruhákat varrtak, és felöltöztették.

Amikor anyám tizenkét éves lett, a temesvári Állami Felsőbb Leányiskolába adták bentlakónak. Ez egy lányoknak szóló négyéves iskola volt, tizenhat éves korukig. Saját lovas kocsival vitték oda. Ez egy úrikisasszony-nevelő volt. Például tanították őket bársonyba mintát égetni. Megvan anyám mintakönyve, sőt még az égetőtű bársonytokja is megvan. Aztán tanítottak háztartástant, vagyis hogyan kell instruálni a szakácsnőt, aki nyilván jobban tudta, mit hogyan kell csinálni. Komolyan tanultak irodalmat, németül, franciául, zenét. Lehetett külön tanulni olaszul, anyám be is iratkozott. Egy héten egyszer volt kimenő, akkor kimehettek Temesvárra. A kollégiumnak az volt a rendje, hogy a gyerekeknek vinni kellett a saját evőeszközüket. Ezüst evőeszközöket vittek, bele kellett vésni a monogramjukat és a kollégiumi számukat. Van olyan kanalam, amibe bele van vésve, hogy GI 48. A bizonyítványába bele volt írva, hogy vallása izraelita, de én semmit arról nem hallottam, hogy zsinagógába mentek volna. Arról sem mesélt, hogy a társaival lett volna emiatt konfliktusa. Nagyon szeretett ott lenni. Csak az iskolai szünetekben jártak haza. Ezenkívül voltak időpontok, amikor a szülők jöhettek látogatóba vasárnap délután.